

Slabytár.

W Pesti,
Wytisťený, v Matěge Trattnera z Petrože.

1825.

1954

Novos. 102

Signatura	
№. prijatku	101.542
№. inv. don.	34.12
Narodná pedagogická knižnica v Bratislave	

H 454.01 (85) (1/18) (073)

. , i r x n u m

e ě e o a v w

l l' t k b d d' q g g̃ p y h

f f ff s s̃ z z̃

j é ě r au ch cž

a b c ě d d' e f g g̃ h i j

k l l' m n o p q r s ff s̃ s̃

t v w x y z z̃

a b c ě d s e f g g̃ h i j k l l' m n

o p q r s ff s̃ s̃ t v w x y z z̃

A B C Ě D E F G H I J K L M N

O P Q R S S̃ T V W X Y Z Z̃

A B C Ě D E F G H I

K L M N O P Q R S

S̃ T U V W X Y Z Z̃.

bi	ej	hi	mi	pi	zi
ku	mu	tu	ge	me	se
we	co	ho	to	ro	zo
ba	dá	gá	ha	má	ta
my	wy	á	ah	an	at
ay	az	er	ey	ið	is
oč	od	on	or	os	vč
vč	vl	vm	aud	auž	ach
dl	fl	fl	dr	fr	tr

bál	běh	běž	bde	bdi	bid
bíl	bob	bog	buč	buh	byč
bych	čas	cap	ceč	čes	čin
což	clo	cyn	dey	dri	dub
dwě	dým	fjč	fuč	gač	gdi
geč	gež	gim	gjž	had	hag
has	hey	hid	hle	hoč	how
huč	hus	hýb	hýl	kač	kat
kel	kde	kdo	kli	koč	kos
kug	kul	kaut	kyg	kyň	lap
laz	léd	léč	les	lid	liž
loč	log	lot	mág	maž	meč
měw	mjr	mně	mol	moch	müg
muž	myl	myš	nač	nad	něg
než	nic	nič	noc	nos	nüž
nýl	oně	osč	pád	pán	páv
pec	pěg	pjč	pjš	pod	pog
pře	při	pro	pse	ptá	puč
pül	pyč	rác	rag	řéd	rež
rjč	řka	rod	roh	raub	rum
rza	sad	sač	seč	sem	soč
sop	sto	sud	saud	sül	syn
syr	šac	šál	šew	šil	šla
šwy	tag	tab	teč	těs	tjm

tma	twá	tré	twé	tli	tmj
tdé	tdé	tup	túž	tys	týž
vst	wal	waz	wéc	wes	wjm
wiúz	wře	zad	zas	zář	zda
zná	zed	žél	zde	žně	žže
žid	zor	zub	brč	brň	brč
brz	chrt	hle	drž	řř	brč
řř	řř	řř	řř	řř	mrč
mrz	plň	plé	prč	řř	řř
řř	řř	řř	řř	řř	řř

bars	blaž	braň	braw	beyř
bděl	blen	bdjm	bdjř	břeh
bruř	brus	čest	čist	cožé
cpat	ctěn	cwiř	čtnauč	čžimž
dals	dbám	dbey	děgž	deyž
dlaň	dlič	dnes	draw	dost
drob	fals	fleř	flus	gatž
gděš	genž	gros	hlad	blas
hleš	hořé	hrob	hrom	hauffé
klam	řleg	řněž	řnot	řř
řř	řwap	řwěč	masé	měgž
mněl	mnjch	mnjm	mozř	množ
pant	pěřé	pils	plot	pněé
prah	prař	přjé	přgč	pusté
pyst	rade	resse	řmauč	řřř
řř	řwat	řžřauc	řřauc	řbēr
řhor	řlad	řř	řněg	řněl
řnad	řnáž	řněč	řpas	řřjm
řř	řřčp	řřwáb	řřwec	řřwel
řř	řřř	řřl	řřmž	řřáp
řřas	řřřg	řřřn	řřřp	řřwāt
wámé	wěřš	wlám	wleč	wlič
wost	wpád	wřad	wřřic	wřýč
wřip	wžýč	wždy	žběh	žbēr

zbił	zbor	zwał	żalm	żluc
brę	muszę	plę	prę	strę
brane	brązd	bleś	broś	bychże
ćmże	ćtwrę	drozd	drożd	grunc
bleż	hneś	hnals	chraś	chrest
chraust	chwoś	klásę	kliszę	łment
łrest	plászę	pleś	plészę	phęls
praś	pręgd	pręś	prost	sklad
sklep	sinrad	spals	stis	strán
strąż	strog	strúp	stryc	strych
swłaż	swrab	swrác	szals	wlast
wreś	wtlel	wtrel	wzale	wzdál
wzdey	wzdor	wznę	zhroz	zneyż

ctnost	pstros	pstrub	wstęje
wzbled	wznęś	wzrus	stkwę
stkwęś	strast	zdrąż	zwłászę

A : dam	Bá : bel	Cel : ny
Ćtwr : ty	Dá : wid	Ł : wa
Se : lir	Gey : dy	So : dy
Já : kob	Kra : gan	Le : wjt
Mj : kol	Ná : tan	O : br
Pa : wel	Qwar : tyr	Rád : hoś
Sam : son	Swab : ský	Thá : mar
V : hry	Wj : deń	Xer : res
X : sel	Zá : kon	Zá : ba

An : del : ský	Ba : bi : lon	Cyr : kew : nj
Clo : wę : ćj	Da : ny : el	Ł : li : aś
Sa : ra : o	Ge : ry : cho	Ga : ba : on
So : ze : aś	Ja : i : rus	Ko : byl : ka
Li : zy : aś	Ma : nas : ses	Ny : ka : nor
O : ny : aś	Po : boż : nost	Ko : bo : am

Sa, mu, el
 V, zy, aš
 N, psy, lon

Ssa, lo, maun
 Wy, hna, nec
 Da, sj, ra

To, bi, aš
 Kan, ty, pe
 Zi, wo, djch

A, me, ri, kán
 Cen, tu, ry, o
 De, me, try, us
 Si, li, stýn, stý
 Ga, ma, li, el
 Ja, be, cen, stj
 La, ce, de, mon
 Na, ta, na, el
 Do, do, ben, stwj
 Roz, hñe, wá, nj
 Ssa, lo, wi, tý
 V, ce, dl, njk
 Kan, tu, so, wi
 Da, cha, ry, aš

Be, ny, a, min
 Ca, ro, deg, njk
 Le, a, zar
 Ge, ru, za, lém
 Zo, lo, fer, nes
 Ka, na, neg, stý
 Ma, cha, be, us
 O, cho, zy, aš
 Owin, ti, li, an
 Spra, we, dl, nost
 Ty, mo, te, us
 We, li, ká, noc
 N, psy, lan, ty
 Za, lo, stj, cy

A, ma, le, chyt, stý
 Ce, re, mo, ny, a
 Do, bro, my, sl, nost
 Si, gu, ro, wa, ny
 He, li, o, do, rus
 Kr, wě, zjz, ni, wý
 Má, lo, mo, cen, stwj
 O, bě, to, wá, nj
 Roz, ma, řj, no, wý
 Ssa, lo, mau, no, wo
 V, ka, me, no, wán
 Za, lo, te, ně, ny

Bla, ho, sla, we, ny
 Cer, no, kněž, njc, ký
 Ew, an, ge, li, um
 Ga, ba, o, nit, stý
 Iz, ma, e, lit, stý
 La, o, di, cen, stý
 Na, po, me, nu, tj
 Pr, wo, ro, ze, ny
 Sa, ma, ry, tán, stý
 Try, um, fu, gj, cy
 Wy, swo, bo, ze, nj
 Zi, wo, dj, cho, wé

A, na, kre, o, no, wa
 Ce, re, mo, ny, al, nj
 Le, a, za, ro, wé

Be, ny, a, mi, no, wo
 Dlau, ho, tr, wan, li, wý
 Leb, lo, my, sl, neg, nj

Mod: lo: sta: žeb: nj: cy   Na: bu: cho: do: no: zor
O: spra: we: dl: ně: nj   Po: cho: pi: te: dl: ný
Se: tr: wá: wa: gj: cý   Sse: sti: ne: děl: ky: ně
V: ka: me: no: wa: ný   Wy: so: ko: my: sl: ný
Ža: po: mj: na: gj: cý   Ža: la: řu: gj: cý: ho.

Ne: po: cho: pi: te: dl: ný
Ne: wy: sti: ži: te: dl: ný
O: spra: we: dl: ňu: gj: cý
A: dry: a: no: po: li: tán: ský
Kon: stan: ty: no: po: li: tán: ský
Ney: wy: so: ko: my: sl: něg: ssi.

Modlitba Páně.

Děče náš, genž gsy w nebesých, Po: svěť se gméno twé, Přigď krá: low: stwj twé, Buď vůle twá ga: ko w ne: bi tať y na ze: mi, Chléb náš we: zdey, ssi dey nám dnes, A od: puť nám ná: sse wi: ny, ga: kož y my od: pau: sstje me na: ssm win: nj: kům, A ne: v: wod nás w po: ku: sse: nj, A le zbaw nás od zlé: ho, Neb twé gest krá: low: stwj, moc y slá: wa na vě: ky. A: men.

Dbečná Přislowí.

Ani Bůh wšem lidem howět nemůž.
Blázen po mnohém smjchu poznán býwá.
Co ge wzácné, nenj lacné.
Dobré samo se chwálj.
Zrbem a rodem, gestlis nectný, nechlub se
Sals, podwod a klam, zradj se sám.
Gať práce, tať práce.
Žřissná radost plodj žalost.
Janko se věit musý, máli Jan co znát.

Kdo se ručj, ten se mučj.
Lépe gest křivdu trpět, nežli činit.
Mjr stawj, swár bořj.
Necíň zle, a vgděš zlého.
Oheň zlato, zlato lidj probuge.
Pýcha před pádem chodj.
Owentljk vlastnj síly. lepšj gest, než cyzý
centnýř.
Káděg málo, a dobře, než mnoho a zle.
S prawdau můžeš progjt wšsudy.
Tupit každj blázen vmj.
Vměnj lepšj gest, než penjze.
Wěrný přitel dražšj gest nad zlato.
Kantýp y nynj mnoho gest na swětě.
Y gá sem z nosa newypadl.
Žá pýchau palice chodj.
Bert má owčj, ne psý zuby mjti.

W e r s s o w n j P ř í s l o w j .

Ani slawný ani wzácný před smrti není bez-
pečný.
Bláznem se být dokazuge, kdo vměnj potupuge.
Co se násýlně činjwá, zřjdeká trwanlivé býwá.
Čemu kdo zwyká w mladosti, to činjwá y w
starosti.
Dobré swědomj lepšj gest nad swětškau sláwu,
moc y čest.
Žy wjc nápopg z swěta lidj, nežli zbrog, meč
přjč odřljdj.
Salsě, podwod, lstiwé řečj, mnoho naplodili péčj.
Gať djtky wychowáwáme, takě syny, dcery
máme.
Zlaupost nikde nic neplatj, ale wšsudy mnoho
trajtj.

Koho swědomj nehanej, gen se směje z pomlau-
wánj.

Lépe malau křiwdu sněsti, nežli pro nj proces
wěsti.

Márnotratnost ochuzuge, škrownost pať obo-
hacuge.

Nalezené zatagiti, gest w skutku zloděgem býti.
Obzerstwj před časem lidj wic, než mor, hlad
z swěta křidj.

Přil djetkach wje lastawostj wykonáme než
přisnostj.

Ráděg můžes s hadem býti, než se zlým sau-
sedem žiti.

Swědom sobě skutku zlého bogj se chřestu kaž-
dého.

Sstěstj přátely wzbuzuge, nescťstj pať ge přis-
buge.

Těm, genž nás wčj s pilnostj, nelze se odpla-
tit dosti.

D swěta přizeň, čest, chwála gest negistá a
nestálá.

Welká maudrost gest wěděti kdy mluwit a kdy
mlčeti.

D gedna owce prassiwá celé stádo nakazýwá.
Kantype, žena zlobiwá, až po dnes haněná býwá.
D gazyka nestroceného plyne welmi mnoho zlého.
Žert gen tam se má činiti, kde nemůž giným
škoditi.

Některá prawidla mravnosti a zdwočlosti pro
škólnj djetky.

Rdyž ráno wstaneš, vmý sy čistě twář y ruce,
wčes a obleď se náležitě. Rodičům y giným w
domě dobré ráno powěz. Tak se wě twau leť.

čy, aned to děleg, co ti staršš rozkážj. Potom, když čas přigde, gdi do šškoly prawo a ticho. Na vlicy nekřič, psů nedráž, a nepořádně sobě nepočjeg, ale poklon se každému vctiwě, zwlášště wzácněššimu člowěku, před kterým y kdy by z okna hleděl, klobauť segmi, a poklonu mu včiň. Gestliby se přihodilo, žeby sy na ně, gať lawičce neb auzké cestě se wzácnau osobau se sgiti měl, tedy nepospjcheg chtwě, ale deseg, až ta osoba přessla, a v konce gj pozdraw.

Když do šškoly přigdeš, sedni na mjesto, které ti učitel vykázal, a tať ticho sed, až učitel přigde. Neběheg po šškole, rukama a nohama nekľát, nezdob a shonů neděleg, modlitbu šškolnj srozumitedlně bez křičenj wykoneg. Když se tě co učitel otazuje, wstaň a odpowěz přjwětiwě a pokorně. Napomenutj od něho, gať od otce přigjme. Nehněweg se naň, gestli tě zaslauženau pokutau potrestal. K swým spolu, wčedlnjším (a wčedlnicem) přjwětiwě a přátelššy se měg, nedáweg gjm hanebných a ššeredných gměn, traupššých a grobianššých řečj gjm nemluw, nic gjm pryč nebeť. — Šškolnj nabyteť, okna, stolice, nekaz, papjru pod stolice neházeg, smětj neděleg. Co se doma stalo, we šškole newyprawug. Na stolice se nekľad a na loket se nepodpjreg. Při psánj nezmaž sy prstů černidlem. Ze šškoly zas tať pořádně domů se nawracug, gať sy měl do njgiti. Přigda pať domů, poklon se rodičům a domácým. Neběž hned na vlicy, třest, plešš dweřmi nečiň, ale wč se, pjš, počtug. Ze šškoly pať žádných nowin domů nedonáššeg. Čeládce w práci nepřekážeg, kľewet po domě a po vlicy nesbjreg, se žádným se newad, a počoge do:

mácýho neruš. Na weđer, řdyž gest čns giti spát, a rodičowé, neb předstawenj ti to poručili, tisse a pokogně na odpočinutj se odber. Rodičům a giným přítomným dobrau noc winšug. Oděw, boty, čizmy a giné wěcy twé na gisté mjsto polož, abys ge ráno znal kde hledat.

Mluwjšši s wzácnau osobau, šřig, aneb (gestli ti dowolj, neb poručj) seř před nj prosto a prawo, a hled na ni, ale šřetrně; rukama neb nohama ledacos nečin, ale buř pokogně a richo. Mluw pař šřrowně a směle, wšřak ne zas zpurně a neostýchawě. Čhcessli gegj řeči přišwědčit, powěz: ano, tař gest, owšřem — Wásse milost — wlidnost řč. Čhcessli ale řjcy, že nenj tař, tedy neřjřeg: to nebylo tař, wěru to nenj prawda; nýbrž řekni zdwořile a wctiwě: přepitugi ponjženě, ráčegj dowolit, to gináč bylo, to se takto stalo, to sem neřekl řč. Dey bedliwý pozor na gegj řeči, aby ti gednu wěc dwařrát opětowati nemusyla. Šám pař též mluw šřozumiredlně, aby přinucena nebyla gestě gednu se tě zeptat. Do řeči gi nikdy ne wšřakug, ale mlč, pokud ona mluwj. Gestli řáže, abys sy hlavu přikřyl, tař sy to nedey wjc, než dwařrát řjcy, ale potom pozdwihni klobauř wřdyčy, aneb aspoň šřloň málo hlavu, řdykoliw gi gmenuges. Neseř, gestli ona, aneb y ginj wážněgšši před nj stogj. Wledotýřeg se gi rukama; nepatři gi dlauho a zrowna do twáře, anebo práwě do wst; neprotahug se, nezýweg, řdyž ona mluwj.

W cyzý šřwětnicy, y přítomnosti giných, sem y tam se procházeti, nesluffné gest.

Wšřřibeg aneb nehryz sy nehtu, řdyž sy w šřolečnosti wážných lidj; ale o to doma peř

žug, aby sy nikdy dlaubých nehtů neměl. Nes
poskrabug se, newrteg sy w nose, neklaď no
hau křizem a njmi newyzwáněg. Nepochaw se
blizko k osobě, s kterau mlujš, nedýcheg
žádnému do twáče. Nepřistupug blizko k těm,
kterj penjze čitagi, ani k otewřené truhlice.
Když komu list přigde, nepteg semssetečně, co
ge w něm, nepozýreg doň, když ho čtau a do
rukau nebeť, lečby ti to kázali. zc. zc.

B á s n ě.

Mrawenec a Kobylka.

Pracowitý mrawenec w zymě na sluncy přes
saussel potravu swau, kterau sy byl w létě
snážne nashromazdil. W tom přistaupje k ně
mu Kobylka, prosyla ho, aby gi něco wdělil,
že welice hladem mře nemagje ničeho k sněde
nj. Co že sy w létě dělala, milá sausedko, že
gšy sy nic nenashromazdila? zeptá se gi mra
wenec. Můg milý sausede, odpowj mi ona,
zpjwala sem po laukach a po plotech, pracu
gjcým a putugjcým kratochwlj činjc. Takli?
dj gi na to mrawenec: Gestliže gšy, milá chlá
dečnice, w létě zpjwala, nynj w zymě tancug.
A s tim gi odprawil, nedaw gi nic.

Slyššž žáčku! vě se, pracug w mladosti,
Bys byl maudrj, a měl chleba w starosti.

L ž i w ů C h l a p e c.

Gistý chlapec, který owce pásł zwolal s pestwa
na blizké oráče, aby mu přissli na pomoc,
že mu wlk owce dáwj. Ti dobrj lidé přiběhli
hned od swých pluhů; ale když k němu přissli,

vděli, že se mu owce pokogně pasan, a že wlká nikde není. Nawrátili se tedy k swé práci. — Po několika dnech ten prostopassný pacholík opět takový křik vdělal, a na pomoc gich wolal. Přisli zase; ale ani tenkrát žádného wlká, nýbrž stádo w pokogi našli. A poznali, že ten pacholík gest lživý, a že toliko swé pestwo s nimi prowodj. Na to pozděgi připadli w skutku wlcý na geho stádo, a počali mu owce hrozně mordowati. Chlapec dal se hned zase do křiku, a na oráče, co gen mohl, o pomoc wolal. Ale ti mysljce, že ge zase tať podweđe, nehnuři se od swých pluhů. A tať mu wlcý teměř wsecky owce podáwili a roztrhali.

O tom to, že ge lžák, neomýlně wjme.
 V ldyž prawdu mluwj, gemu newěřjme.

Pjseň školská.

Gaťo: Chwála buď na wýsosti jc.

Djtky! počme s radostj Do školy k wčenj,
 A wčme se w mladosti Wšak to těžké není, Gať
 to w časy nyněgšj Wčitelé činj, Budeť to wždy
 snadněgšj, Gen my budme pilnj.

2. Když zrosteme welicý, Tuť nám bude
 blaze, Budauť lidé wšelicý Wážit sy nás dra-
 že: Neb budeme vměti Blížnjm dobře slau-
 žit; Gleďmež to mjt w paměti A po práci
 taužit.

3. Wše dobré od tebe gest, O Bože! w-
 čenj Požehneg a pro swau čest, Deg nám zrušť
 w vměnj: Pomož dle slowa twěho Chodit w
 pobožnosti, Aby se od každěho z nás množi-
 ly ctnosti.

Modlitby Kolské.

N a n j p ř e d B e ř e ů .

Powstawsse z nasseho lože
Chwáljme tě, milý Bože,
Z twé ochrany a pomocy
Nám prokázané té noci:
Že sy nám dal w nočním spání
Tichého odpočívánj,
Popřáls nám nové čerstwosti
Ku konánj powinnostj.
Chráň, řeď a woď nás Otče náš
Duchem swatým naplniž nás,
Bychom wždy byli maudřegšj
Žpůsobněšj, pobožněšj! Amen.

G i n á .

Přijel k nám opět den nový,
Bože! deg ať se obnowj
Dnes w nassém powolánj
Twé milostné požehnánj.
Sprawug sám násse myšlenj
Dáweg nám chutí k včenj;
Deg též, ať z mladi k twé sláwě
Vějme se činit právě,
Bychom při zrůstu w známosti
Kostli w mravnosti a w ctnosti.

D o B e ř e ů .

Bože dobrý od wědnosti,
Děkugeme twé milosti
Žes nám ráčil pomáhati
K včenj chut dodáwati;

Dávce nám, y dále syln
A prospěch k našemu dílu
Bychom v dobrém neklešali
Než v něm vždy větší zruš brati.

Po Poledni před Bečc.

W tvém gménu, Bože a Pane.
Žas se věit začínáme:
Až ráčíž nám pomáhati
W známosti, w ctnostech zruš brati.

P o B e č c .

Bože, za myšlování
Wzdáváme ti děkovanj:
Dež, ať co dobrého wjme,
To k vžitku obrátjme.

Prosba za Rodiče.

Bože, lidj milowniče,
Wzhledni na naše Rodiče,
Wzhledni okem své milosti,
Oslad ty gegich trpkosti,
Gež pro nás často mjwagj,
Když nás žiwj, odjwagj,
W dobrém cwičj s pracj mnohau
A wedau nás k tobě Bohu
Věiň, ať za to odplatu
Od tebe wezmau bohatau.

101542

MUZ 108